

spiersamentrekking of de prikkel-geleiding der zenuw in modellen gelukte niet.

Men zou echter de ware verhouding der feiten miskennen, indien men meende in deze mislukkingen het bewijs te zien, dat de werkzaamheid van vele organen niet als van physico-chemische machines zou zijn te verstaan. Het lichaam is als een fijn borduursel gewrocht en de gecompliceerdheid en de afmetingen der deelen in de hier bedoelde objecten zijn van dien aard, dat de analyse slechts tot eene eerste oriëntatie gevorderd is, de synthese technisch onuitvoerbaar moet worden geacht.

Voor de functie van vele organen is dan ook de vraag mechanisme-vitalisme vooralsnog niet oplosbaar te achten. Geen bezwaar kan er dus tegen zijn, de thans gebruikelijke analytische, en om hare resultaten te bewonderen methoden der physiologische laboratoria te volgen, mits men het apriorische van het beginsel niet vergete. Voor vele organen gaat dit, niet voor alle. Eén deel van het organisme, namelijk het zenuwstelsel in zijn samenhang, zou ik willen uitzonderen.

Hier levert terugvoering op physico-chemische krachten slechts een armzalig inzicht. Meer reeds bereikt men door de werkingen van dit systeem te bezien van energetisch standpunt, vermeerderd met de hulpbeginselen van prikkelbaarheid en mnemische functie en de drie eigene principia van het leven, door ZWAARDEMAKER (7) automatie, harmonische zelfregeling en evenwicht met de buitenwereld genoemd. Maar zelfs al voegt men hierbij de door anatomen ons geopenbaarde structuur van cellen en banen, dan nog laten de verschijnselen van het zenuwstelsel zich niet, zelfs in beginsel niet, verstaan.

Bij ons tweede probleem, het psychische in de biologie, zal dit nader kunnen worden toegelicht.

Thans willen wij eerst nog den blik richten, op de feiten die bij de studie van de organismen in hun geheel aan 't licht gekomen zijn. Reeds de physioloog, die zich bezighoudt met de bestudeering van de functies van orgaan-complexen kan niet anders dan een geheel andere methode volgen, dan degene die zich bezighoudt met de gedeeltelijke functie van